Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U103344

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-09-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венгер Олег Володимирович
2. Venger Oleg Vladimirovich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 09-09-2021

Спеціальність за освітою: агрономія

Місце роботи здобувача: Інститут сільського господарства Полісся Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 05453752

Місцезнаходження: шосе Київське, буд. 131, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.376.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут захисту рослин НААН

Код за ЄДРПОУ: 05523406

Місцезнаходження: вул. Васильківська, 33, м. Київ, 03022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Полісся Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 05453752

Місцезнаходження: шосе Київське, буд. 131, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35, 68.37.13

Тема дисертації:

1. Екологічне обґрунтування захисту хмелю від шкідників і хвороб в Поліссі України

2. Environmental feasibility of protecting hop against pests and diseases in Ukrainian Polissia

Реферат/анотація:

1. Об'єкт досліджень - розроблення екологічно безпечних систем захисту хмелю від основних шкідників і хвороб. Мета - розроблення екологічно безпечної системи захисту від основних шкідників та хвороб хмелю в Поліссі України. На основі вивчення видового складу шкідників і збудників хвороб, їхнього розвитку залежно від екологічних чинників, ефективності застосування засобів захисту виконано наукове завдання – здійснення екологічно безпечного контролю шкідливих організмів в агроценозі хмелю. Уточнено видовий склад шкідників і збудників хвороб хмелю згідно з фазами його розвитку в агроекосистемах хмелю Полісся України. Визначено домінуючі види фітофагів (довгоносик люцерновий, попелиця хмелева, кліщ павутинний) та хвороб (несправжня борошниста роса, фузаріоз) згідно з фазами розвитку культури та розроблено й обґрунтовано біологічну та екологізовану системи захисту хмелю, які ґрунтуються на науково обґрунтованому прогнозі їхнього розвитку, використанні сортів з підвищеною стійкістю до них,

раціональному застосуванні біологічних, хімічних засобів захисту рослин та їхніх сумішей, що значно обмежують розвиток і поширення шкідливих організмів, та допоможуть покращити екологічну ситуацію в регіоні вирощування хмелю та довкіллі загалом. Біологічна та екологізована системи знижують витрати на засоби захисту на 25–30 %, підвищують продуктивність насаджень на 5–10 %, дозволяють отримати екологічно безпечну і високої якості хмелесировину. Досліджено динаміку розвитку основних шкідників та хвороб хмелю залежно від абіотичних чинників у Поліссі України. З'ясовано, що підвищення температури на +1,5 оС у зоні Полісся України істотно впливало на чисельність основних комах-фітофагів хмелю – довгоносика люцернового, кліща павутинного, попелиці хмелевої. Встановлено ефективність сучасних засобів захисту рослин проти основних шкідників і хвороб хмелю з урахуванням природоохоронних аспектів. Розроблена екологізована система захисту впродовж вегетаційного періоду контролює розвиток та поширення шкідників і хвороб хмелю на рівні 84,2–95,4 %. З'ясовано, що захист хмеленасаджень біологічними препаратами або зменшення норм внесення пестицидів за сумісного застосування їх із біологічними препаратами призводить до зниження пестицидного навантаження на агроекосистему. Диференціація досліджуваних генотипів дала змогу виділити групу селекційних номерів з генетичним потенціалом стійкості проти основних шкідників і хвороб, що дозволяє детально аналізувати селекційні родоводи кращих генотипів для формування бази показників стійкості до патогенів. Біологічна система захисту хмелю, яка базувалася на застосуванні біологічних препаратів, настоїв інсектицидних рослин, клейових пасток, за п'ятирічний період стабілізувала вміст азоту і фосфору в ґрунті. Ключові слова: агроекосистема, хміль, екологічне обґрунтування, екологічні чинники, шкідники, хвороби, фітосанітарний моніторинг, методи, засоби захисту, бакові суміші, системи захисту, економічна ефективність.

2. The object of research - the development of environmentally friendly systems to protect hops from major pests and diseases. Purpose - to develop an environmentally friendly system of protection against major pests and diseases of hops in Polissya, Ukraine. Based on the study of the species composition of pests and pathogens, their development depending on environmental factors, the effectiveness of protection is a scientific task - the implementation of environmentally safe control of pests in the agrocenosis of hops. The species composition of pests and pathogens of hops according to the phases of its development in agroecosystems of hops in Polissya of Ukraine is specified. The dominant species of phytophagous (alfalfa weevil, hop aphid, spider mite) and diseases (false powdery mildew, fusarium wilt) were determined according to the phases of culture development and biological and ecological systems of hop protection were developed and substantiated, based on scientific basis with increased resistance to them, the rational use of biological, chemical plant protection products and their mixtures, which significantly limit the development and spread of pests, and help improve the ecological situation in the region of hop growing and the environment in general. Biological and green systems reduce the cost of pesticides by 25-30%, increase plant productivity by 5-10%, allow to obtain environmentally friendly and high quality hops. The dynamics of development of the main pests and diseases of hops depending on abiotic factors in Polissya of Ukraine is investigated. It was found that the increase in temperature by +1.5 oC in the Polissya region of Ukraine significantly affected the number of the main phytophagous insects of hops - alfalfa weevil, spider mite, hop aphid. The effectiveness of modern plant protection products against the main pests and diseases of hops has been established, taking into account environmental aspects. Developed green system of protection during the growing season controls the development and spread of pests and diseases of hops at 84.2-95.4%. It has been found that the protection of hop plantations with biological products or the reduction of pesticide application rates when used together with biological products leads to a reduction in the pesticide load on the agroecosystem. Differentiation of the studied genotypes made it possible to identify a group of breeding numbers with genetic potential for resistance to major pests and diseases, which allows detailed analysis of breeding pedigrees of the best genotypes to form a database of indicators of resistance to pathogens. The biological system of hop protection, which was based on the use of biological preparations, infusions of insecticidal plants, glue traps, stabilized the content of nitrogen and phosphorus in the soil over a five-year period. Key words: agricultural ecosystem, hop, environmental feasibility, ecological factors, pests, diseases, phytosanitary monitoring, methods, plant protection agents, tank mixtures, protection systems, economic efficiency.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ключевич Михайло Михайлович
2. Kliuchevych Mykhailo Mykhailovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бородай Віра Віталіївна
2. Borodai Vira V.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цуркан Олеся Володимирівна
2. Tsurkan Olesya Volodymyrivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Федоренко Віталій Петрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Федоренко Віталій Петрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Т.А.